

SPIS TREŚCI

Wstęp	11
ROZDZIAŁ 1. PATOLOGIA SPOŁECZNA – PROBLEMY DEFINICYJNE	17
1.1. Patologia społeczna – próba zdefiniowania	18
1.2. Relatywizm czy absolutyzm moralny – dylematy współczesności	25
ROZDZIAŁ 2. WYBRANE TEORIE DEWIACJI	35
2.1. Teoria anomii	36
2.1.1. Czynniki wysokiego ryzyka anomii	38
2.2. Interakcjonizm symboliczny	41
2.2.1. Teoria stygmatyzacji	43
2.3. Teoria zróżnicowanych powiązań	46
2.4. Teoria zróżnicowanych możliwości	48
2.5. Potęga strategii neutralizacji	52
2.6. Teoria konfliktu	55
2.6.1. Źródła konfliktów	56
2.6.2. Narzędzia konfliktów	57
2.6.3. Konsekwencje narastającego konfliktu	60
2.7. Teoria społecznej kontroli Hirschiego	61
2.8. Dewiacja jako akt wyboru	63
2.8.1. Koncepcja dobrowolnej poprawy	64
2.8.2. Koncepcja luzu decyzyjnego	65
ROZDZIAŁ 3. STEREOTYPY I UPRZEDZENIA	69
3.1. Stereotypy	70
3.1.1. Cechy stereotypów	70
3.1.2. Funkcje stereotypów	71
3.2. Upředzenia społeczne	73
3.2.1. Relacje między stereotypami a upředzeniami	73
3.2.2. Cechy upředzeń	74
3.2.3. Geneza upředzeń	75
3.3. Wybrane przejawy upředzeń	99
3.3.1. Upředzenia etniczne i narodowościowe	99
3.3.2. Seksizm	106
3.3.3. Homonegatywizm	117

ROZDZIAŁ 4. KREOWANIE KOZŁA OFIARNEGO	133
4.1. Definicja	134
4.2. Przyczyny zjawiska	135
4.3. Stereotypy oskarżycielskie	137
4.4. Cechy ofiarnicze kozła ofiarnego	138
4.5. Trwałość statusu kozła ofiarnego	140
 ROZDZIAŁ 5. PRZESTĘPSTWA Z NIENAWIŚCI	145
5.1. Terroryzm	146
5.2. Podstawowe cechy terroryzmu	147
5.3. Rodzaje terroryzmu	148
5.4. Zarys historii terroryzmu	150
5.5. Skala zjawiska terroryzmu	152
5.6. Uwarunkowania terroryzmu	156
5.6.1. Terroryzm jako broń słabych	156
5.6.2. Terroryzm jako odpowiedź na nierówności ekonomiczne	157
5.6.3. Koncepcja Marcusego	158
5.6.4. Terroryzm jako sposób wymiany władzy	159
5.6.5. Terroryzm jako skutek naruszenia równowagi w świecie idei	160
5.6.6. Terroryzm jako efekt zderzenia cywilizacji	162
5.7. Przeciwdziałanie terroryzmowi	166
5.7.1. Naiwny protekcyjizm, czyli państwo socjalne	167
5.7.2. Demokracja aktywna jako forma obrony przed terroryzmem	168
5.7.3. Wymuszona asymilacja, czyli liberalny paternalizm	169
5.8. Prawne możliwości obrony przed terroryzmem w Polsce	170
 ROZDZIAŁ 6. DEWIACJA SAMOTNICZA – SAMOBÓJSTWO	173
6.1. Skala oraz przejawy zjawiska	175
6.2. Rys kulturowy	179
6.3. Uwarunkowania samobójstw	181
6.4. Typologia samobójstw	183
6.5. Efekt Wertera	184
6.6. Syndrom presuicydalny – zachowanie suicydalne	184
 ROZDZIAŁ 7. AGRESJA I PRZEMOC	187
7.1. Agresja	188
7.1.1. Agresja a przemoc	189
7.2. Agresja wśród dzieci i młodzieży	190
7.2.1. Przyczyny zachowań agresywnych młodzieży	193
7.3. Przemoc	204
7.3.1. Definicja	204
7.4. Przemoc w rodzinie	205
7.4.1. Skala zjawiska	205
7.4.2. Cykl przemocy domowej	207
7.4.3. Formy przemocy	207
7.4.4. Skutki przemocy	208
7.5. Stalking	217
7.5.1. Prawne regulacje dotyczące stalkingu	218
7.5.2. Przejawy stalkingu	219

7.5.3. Skala zjawiska	220
7.5.4. Ofiary	221
7.5.5. Sprawcy	222
7.5.6. Skutki stalkingu	224
7.6. Cyberprzemoc	225
7.6.1. Definicja i cechy	226
7.6.2. Rodzaje zagrożeń	226
7.6.3. Przejawy i skutki cyberprzemocy	227
7.6.4. Możliwości zapobiegania i przeciwdziałania cyberprzemocy	238
ROZDZIAŁ 8. UZALEŻNIENIA	241
8.1. Alkoholizm	243
8.1.1. Uzależnienie od alkoholu – diagnoza	246
8.1.2. Typologie alkoholizmu	248
8.1.3. Fazy rozwoju uzależnienia	250
8.1.4. Skala zjawiska	252
8.1.5. Uwarunkowania	255
8.1.6. Problemy związane z alkoholem	266
8.2. Narkomania	271
8.2.1. Historia narkomanii	271
8.2.2. Skala używania środków odurzających	283
8.2.3. Rodzaje narkotyków	285
8.2.4. Fazy rozwoju uzależnienia	294
8.2.5. Uwarunkowania narkomanii	296
8.2.6. Społeczne skutki stosowania narkotyków	297
8.2.7. Prawny aspekt narkomanii	297
8.3. Uzależnienie od elektronicznych środków przekazu	299
8.3.1. Kryteria diagnozy uzależnienia	300
8.3.2. Fazy rozwoju uzależnienia	302
8.3.3. Skala zjawiska	305
8.3.4. Uwarunkowania	307
8.3.5. Skutki nadmiernego korzystania z mediów elektronicznych	307
8.4. Hazard	308
8.4.1. Kryteria diagnozy uzależnienia	309
8.4.2. Fazy rozwoju uzależnienia	311
8.4.3. Skala zjawiska	313
8.4.4. E-hazard	314
8.4.5. Uwarunkowania hazardu	315
8.4.6. Prawne regulacje hazardu w Polsce	318
ROZDZIAŁ 9. EKSHIBICJONIZM EMOCJONALNY	321
9.1. Skala zjawiska – próba ustalenia	323
9.2. Zagrożenia	324
9.3. Uwarunkowania	328
ROZDZIAŁ 10. PROSTYTUCJA JAKO PROBLEM SPOŁECZNY	333
10.1. Prawne regulacje prostytucji	335
10.2. Charakterystyka środowiska osób uprawiających prostytucję	338
10.3. Przebieg kariery	342
10.4. Typologie osób świadczących usługi seksualne	343

10.5. Wykorzystywanie seksualne dzieci i młodzieży do prostytucji.	346
10.6. Prostytucja homoseksualna	348
10.7. Uwarunkowania prostytucji – koncepcje wyjaśniające.	350
ROZDZIAŁ 11. PATOLOGIE SEKSUALNE	361
11.1. Pedofilia	362
11.1.1. Kontekst społeczny	364
11.1.2. Rys historyczny i kontekst kulturowy	365
11.1.3. Skala zjawiska.	367
11.1.4. Sprawcy pedofilii	368
11.1.5. Uwarunkowania psychospołeczne	368
11.1.6. Skutki seksualnego wykorzystywania dziecka	369
11.1.7. Pornografia z udziałem dzieci	371
11.1.8. Prawne regulacje dotyczące pornografii z udziałem dzieci	374
11.2. Kazirodztwo	375
11.2.1. Kazirodztwo jako tabu kulturowe.	376
11.2.2. Skala zjawiska.	379
11.2.3. Typologie zachowań kazirodczych	379
11.2.4. Uwarunkowania psychospołeczne	380
ROZDZIAŁ 12. HANDEL LUDŹMI	387
12.1. Regulacje prawne	388
12.2. Skala zjawiska	389
12.3. Zasady działania sprawców	391
12.4. Skutki dla ofiar	393
12.5. Przeciwdziałanie procederowi handlu ludźmi	394
ROZDZIAŁ 13. WYKLUCZENIE SPOŁECZNE	397
13.1. Mobbing	399
13.1.1. Przejawy mobbingu	400
13.1.2. Typy relacji ofiar i sprawców.	402
13.1.3. Skala zjawiska.	403
13.1.4. Mobbing w szkole	405
13.1.5. Uwarunkowania mobbingu.	407
13.1.6. Skutki mobbingu	411
13.1.7. Prawna ochrona jednostki przed mobbingiem	413
13.2. Prekariat	413
13.2.1. Narodziny nowej klasy?.	414
13.2.2. Nowy podział klas	415
13.2.3. Cechy prekariatu	417
13.2.4. Uwarunkowania	419
13.2.5. Skutki prekaryzacji	419
13.3. Bezdомność	421
13.3.1. Rys historyczny.	421
13.3.2. Fazy rozwoju bezdomności	423
13.3.3. Skala zjawiska i grupy wysokiego ryzyka	425
13.3.4. Bezdомność kobiet	427
13.3.5. Uwarunkowania bezdomności	427
13.3.6. Skutki bezdomności	428
13.3.7. Wyjście z bezdomności	429
13.3.8. Bezdомność jako wybór jednostki.	430

13.4. Dzieci ulicy	431
13.4.1. Typologie dzieci ulicy	432
13.4.2. Fazy przystosowania do życia na ulicy	434
13.4.3. Umiejętności przystosowawcze dzieci ulicy	436
13.4.4. Skala zjawiska	436
13.4.5. Uwarunkowania	437
13.4.6. Pomoc i możliwość zapobiegania zjawisku	439
ROZDZIAŁ 14. PATOLOGIA INSTYTUCJI	441
14.1. Korupcja	442
14.2. Prawne regulacje i skala zjawiska	442
14.3. Uwarunkowania	446
14.4. Skutki	449
14.5. Przeciwdziałanie	449
ROZDZIAŁ 15. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA NATURALNEGO	453
15.1. Globalne ocieplenie	455
15.2. Kurczące się zasoby wody	458
15.3. Smog i inne zanieczyszczenia atmosfery	459
15.4. Odpady trudnodegradowalne	460
15.5. Zagrożenia społeczno-polityczne związane ze zmianami środowiska	462
15.6. Ochrona środowiska	462
15.7. Najważniejsze regulacje prawne	463
15.8. Projekt zrównoważonego rozwoju	464
Bibliografia	467
Spis ilustracji	497
Indeks nazwisk	499